

Deze nieuwsbrief is bijna uitsluitend gewijd aan de ervaringen van onze vrijwilligers/stagiairs die in de projecten in Peru werken. Achteraan vindt u nog de uitnodigingen voor een benefietfuif in Gent op vrijdag 24 mei en de aankondiging van het Chico Latino-feest in Edegem op zaterdag 21 september

Indie Van Herzele, sociaal cultureel werkster volgt dit jaar het postgraduaat Noord-Zuid en doet in dit kader een stage van 5 maanden bij Chico Latino.

Hieronder een verslag van haar derde werkweek in ons project Choquepata

Maandag (18/03) heb ik in Choquepata geholpen in groep 1, de kleintjes van 3 tot 7 jaar. Deze week werken ze verder aan het thema hygiëne en lichaam. Ik heb ze het liedje “hoofd, schouders knie en teen” aangeleerd. Leuk om hen dit te horen zingen in het Nederlands, best wel grappig. Maar daarna hebben zij mij het aangeleerd in het Spaans. Ik begin de kinderen te kennen: hun naam, achtergrond, familierelaties,... Ik merk ook dat ik me steeds meer betrokken voel op de kinderen. Het zijn stuk voor stuk zulke lieverds. En de situaties waarin ze leven zijn vaak nogal schrijnend.

Een jongen van 8 jaar krijgt elke dag van ons wat geld om zijn bus te betalen zodat hij naar school kan. Vorig schooljaar gaven ze dit aan zijn moeder, zijn moeder spendeerde dit aan andere zaken en de jongen geraakte niet op school. Maar wat een verantwoordelijkheid voor zo een kleine jongen om dit geld zorgvuldig bij te houden en niet aan zijn mama te geven.

De kinderen zijn er soms van overtuigd dat ze niks kunnen en de relatie met hun ouders is meestal niet zo best. Het is duidelijk dat Chico Latino de basale situatie waarin de kinderen leven niet grondig kan veranderen. Wat we wel kunnen doen is de kinderen een leuke namiddag bezorgen, wat liefde en vriendschap geven, wat veiligheid geven en enkele waarden aanleren die belangrijk zullen blijken in hun latere leven. En dit betekent al heel erg veel!

Enkele zaken waaraan ik de komende maanden graag wil werken is meer structuur bieden en de kinderen positief bevestigen om zo aan hun zelfvertrouwen te werken. Via eenvoudige spelen wil ik dit aanbieden. Uiteraard aan de kinderen, maar ook aan de begeleiders als houvast. Maar als sociaal cultureel werker zou ik soms graag wat meer doen dan met de kinderen werken. Aan de structuur en werking van de organisatie zelf is ook nog heel wat werk. Dit is echter niet steeds evident om aan te brengen, alhoewel de collega's er hier wel open voor staan. De organigram mag ik alvast eens bekijken en bewerken waar nodig.

Woensdag zag ik dat het de ‘Día de la felicidad’ was. Een ideale dag om een ander eens gelukkig te maken, dacht ik. Samen met alle kinderen van Choquepata heb ik bloemen uit papier gemaakt. Daarna schreef iedereen zijn naam op een papiertje. Deze vouwden we op en staken we in een doos. Dan mochten de kinderen elk om beurt een naam trekken. Hun bloem gaven ze dan cadeau aan deze persoon. Ook de juffen deden mee. De kinderen waren er erg enthousiast over. Deze geslaagde activiteit deed mij met de glimlach op het gezicht huiswaarts keren.

Donderdag namiddag ging ik mee met Violeta naar de vorming voor de medewerkers van de bibliotheken van San Jeronimo. In de bibliotheken kunnen kinderen komen om hun huiswerk te maken, boeken te lezen of spelletjes te doen. De medewerkers kregen een vorming over composteren. Leuk en een tof thema om samen met de kinderen te doen! Daarna mochten ze samen nog enkele spelen uittesten.

's Avonds was het vorming voor de ouders van Choquepata. Er waren niet zo veel ouders aanwezig, dit ondanks het boeiende thema 'autoestima' ofwel zelfwaardering. Daarnaast kwam ook tandhygiëne aan bod. En de juffen deden een toneeltje om aan te tonen aan de ouders dat het belangrijk is om kinderen positief te stimuleren.

De ouders van de kinderen in Choquepata

Elke donderdag gaan Lobke, Nina en ik nu ook Engelse les gaan geven in de school Puscarpampa. Erg leuk! Ik heb echt het gevoel dat ik hier iets mee kan bereiken. In Peru is het best belangrijk een tweede taal te kunnen en dit wordt steeds belangrijker, zeker als je hier wil studeren. We bieden slechts een basis van het Engels aan. Maar de kinderen zijn geïnteresseerd en werken goed mee!

De kinderen van het vijfde en zesde leerjaar

Met de kinderen van Choquepata hebben we de laatste weken gewerkt rond het thema milieu. Wie mij kent zal het wel weten: een thema naar mijn hart. Samen hebben we de rivier verkend die door hun dorp stroomt. Hierover komt er binnenkort een blog op de website van 11 11 11. Samen met de kinderen heb ik ook de natuur in het dorp verkend. Naast de kinderen heb ik ook ikzelf veel bijgeleerd. Zo heb ik 'tumbo' geproefd, een vrucht die in het wild groeit en erg zuur smaakt. En ik heb voor het eerst 'tuna' gegeten. Dit is wel degelijk geen tonijn, maar cactusvrucht. Lekker! De kinderen plukten deze vruchten en lieten ons proeven. Daarnaast zijn we ook naar de zoo geweest. Een hele ervaring. Het was leuk voor de kinderen om deze dieren eens van dichtbij te zien zoals puma's, een beer, een andescondor, wolven,...

De week erna in Choquepata ging het verder met het thema milieu. We begonnen aan onze eigen moestuin. Niet evident hier! De grond is keihard en zit vol met stenen, ik vermoed dat ons terrein boven op een oude bouwwerf staat. Maar de kinderen en begeleiders moet je niet onderschatten. Dagelijks gaan we een uur aan de slag om de grond om te spitten en de moestuin klaar te krijgen. Je merkt het wel dat deze kinderen het gewend zijn om hard te werken.

Daarnaast ging ik met de kinderen opnieuw op pad om blaadjes, takjes en bloemen te zoeken om op papier een mini-versie van onze droomtuin te maken. Het bleek ook een droomactiviteit, de kinderen gingen er enthousiast in op en geen enkel kind deed moeilijk.

Na de kast op te ruimen in onze groep vond ik naast papieren van jaren oud ook veel kleurige wol. Dit leende zich tot een activiteit armbandjes knopen. Hoewel dat van deze streken afkomstig is, konden de kinderen dit niet. Na wat uitleg waren ze er echter snel mee weg! Kortom, een geslaagde week in Choquepata!

Nina Wilms en Lobke De Boeck zijn laatstejaars studenten van de Artesis Hogeschool Antwerpen, lerarenopleiding Lager Onderwijs. Ook zij doen in Chico Latino hun buitenlandse stage van 12 weken. Na een maandje helpen in het project Choquepata konden ze aan de slag in de lagere school van het dorp Pillao Matao bij Juf Nati die de bijscholingen van Chico Latino volgt. Een programma in het kader van de stedenband Edegem-San Jeronimo.

Hieronder geven ze een overzicht van hun eerste week in deze school, gewijd aan observatie. En het was me nogal een week!

Maandag 11-03

Yes, yes, yes... We waren er volledig klaar voor. We moesten pas om 9u op school aanwezig zijn, opdat juf Nati haar klas al wat kon voorbereiden en klaarzetten. Eens aangekomen op school, liepen er nog heel wat kinderen van hot naar her. We volgden Nati naar een ander lokaal dan we vorige week gezien hadden. Huh? Maar goed, alle lokalen hebben dezelfde grootte en even weinig materiaal... Dus dat was het probleem niet. We kwamen het lokaal binnen en zagen welgeteld 7 leerlingen braaf en heel verlegen op een stoeltje zitten. Juf Nati stelde ons voor aan de kinderen (al kon ze Lobke zelf niet zo goed uitspreken) en daarna was ze even verdwenen. We zaten daar in een kring, alleen, met kinderen die ons zelfs niet echt durfden aankijken... Wat nu? We probeerden enkele kennismakingsspelletjes met hen uit en het ene spel lukte al wat beter dan het andere...

Maar toch waren we aangenaam verrast over de medewerking van de leerlingen. Met de speeltijd kregen de leerlingen een stuk brood met wat kaas en een tas thee, ter verwelcoming op school. De leerlingen aten netjes en heel stil hun hapje op en daarna zette Juf Nati een CD op (in het Quechua). De leerlingen mochten tot slot vroeger naar huis omdat alle profes nog een vergadering hadden. Een makkelijke werkdag!

Klein weetje: 2 leerlingen uit onze klas spreken enkel Quechua (indiaanse taal) en geen Spaans. Gelukkig zijn er andere kinderen en Juf Nati die voor ons kunnen vertalen.

Dinsdag 12-03

Dinsdag hoopten we een echte lesdag te zien, maar helaas pindakaas, dat werd een teleurstelling. Vandaag waren er 10 leerlingen aanwezig (van de om en bij de 20). De juf begon de dag met een klasgesprek over de vakantie van de leerlingen en daarbij legde ze nogal veel nadruk op haar vakantie in de jungle en hoe mooi die wel niet was! Na dit gesprek mochten de leerlingen iets over hun vakantie tekenen... (Ai ai ai, niet weer al dat tekenen dachten wij al, maar we wilden nog even afwachten...Misschien was dit wel de enige teken- en kleuropdracht deze week)

De leerlingen tekenden op de ene helft van een blad iets over hun vakantie en vervolgens moesten ze op de andere helft enkele zinnen schrijven over hun vakantie.

Geen probleem normaal gezien, want dit is een tweede leerjaar (segundo grado). Hadden we ons daar even in vergist. Het merendeel van de leerlingen kan niet goed schrijven en lezen... Slechts een 3-tal leerlingen kan vlot alle letters schrijven en lezen. We vonden het raar dat de leerlingen deze opdracht kregen, terwijl ze eigenlijk nog geen foneem-grafeemkoppeling kennen en dus eigenlijk niets begrijpen van wat ze opschrijven. Met hand en tand hebben wij mee begeleid waar we konden en zoveel mogelijk ondersteuning geboden. Het borrelde hierboven al... Onze stage in het eerste leerjaar in oktober, leek plots weer heel dichtbij!

Woensdag 13-03

Juf Nati had ons gevraagd een afbeelding te zoeken waar de leerlingen iets konden over vertellen, aangezien ze heel veel spreekangst hebben. Vandaag waren er helaas weer wat minder kinderen: acht om precies te zijn. We hadden voor de leerlingen een prent bij van een zoo met allerlei dieren... Aangezien de prent een aantal keer gekopieerd was, mochten de leerlingen van Juf Nati de prent inkleuren (weer dat kleuren). We hadden al een beetje spijt dat we deze opdracht hadden gegeven... De leerlingen moesten daarna aan bord komen vertellen wat er op hun prent gebeurde. Dit ging vrij vlot, maar op de duur zei iedereen uiteraard hetzelfde (want iedereen had dezelfde prent). Tot slot gaf Nati de opdracht om hun verhaal dat ze hadden verteld, onder de prent op te schrijven... Je kunt het al raden: de frustratie was groot. Weer schrijven? Terwijl de leerlingen het eigenlijk nog niet kunnen. Nope, wij hadden het echt wel gehad!

Na de speeltijd was juf Nati nergens te bekennen. Nergens... Na een half uurtje besloten we de handen uit de

mouwen te steken en met de leerlingen een geïmproviseerde les 'schrijfdans' en 'leren schrijven' te houden! Best wel een succes... op het bord stonden in stippellijnen de letters geschreven en na een opwarming van de handen schreven alle leerlingen eerst in het groot de letters in de lucht, om ze vervolgens op hun blad te schrijven.

Om 13u kwam juf Nati eindelijk aan in de klas. Ze vertelde ons dat ze een lokaal was gaan zoeken, omdat ze op 15 april moeten verhuizen. 2% van het BNP van Peru gaat naar onderwijs. De regering stelt zeer weinig middelen ter beschikking van de staatscholen, waardoor heel wat scholen aangewezen zijn op de leraren en de ouders om materiaal te voorzien, etc. Waarom de school de gebouwen niet meer mag gebruiken na 15 april is niet helemaal duidelijk...

Donderdag 14-03

Na onze interventie op woensdag, vonden we dat het tijd was iets te maken voor de leerlingen. Een visuele ondersteuning tijdens het schrijven. We hebben dan ook hard gewerkt aan een 'woordlijn' die wel wat weg heeft van de wandplaten van de methode 'Veilig Leren Lezen' die we in België kennen (denk aan: "maan, roos, vis"). De afwerking hiervan was iets voor vrijdag, maar de productie was volop aan de gang. Ook vandaag moesten de leerlingen, nadat ze een CD hadden beluisterd, een tekening maken over het verhaal en vervolgens opschrijven wat ze gehoord hadden (de frustratie werd wederom vertienvoudigd!). Juf Nati was weer een dik half uur uit de klas en dus besloten we om op het bord al een preview te geven van onze 'woordenlijn'! En dit bleek al meteen effect te hebben. Leerlingen die voordien van toeten noch blazen wisten, konden nu d.m.v. een simpele tekening een klank linken aan een letterteken (bv.: de 'o' van 'oso' = beer). We kregen hier een enorme voldoening uit!

Verder hadden wij nog een opdracht voorzien waarbij de leerlingen een schilderij kregen, dat enkel zij mochten bekijken. Daarna moesten ze aan de klas beschrijven wat ze zagen en iemand in de klas zou dezelfde tekening hebben. Als laatste opdracht zouden de leerlingen dan een verhaal moeten verzinnen (niet opschrijven!) en dat vertellen aan de klas. Helaas was hier geen tijd meer voor...

Vrijdag 15-03

Vandaag hebben we met de leerlingen een fruitsalade gemaakt. Ieder had iets meegebracht: bananen, mango's, papaja, appels, appelsienen, etc. Heerlijk! Juf Nati zag het nut niet zo in om de kinderen mee te laten helpen aan de fruitsalade, maar wij wel! Een banaan en een appelsien pellen kan elk kind en daar zijn geen messen voor nodig... Natuurlijk moesten eerst alle handen wel grondig gewassen worden.

Uiteindelijk hadden we een zalig én gezond tussendoortje gemaakt. Tot slot hebben wij ook onze activiteit (met de schilderijen) kunnen uitvoeren: YES!

Verder hebben we deze week heel wat kennismakingsspelletjes en heel wat bewegingstussendoortjes ingevoerd (wat best in de smaak viel bij de leerlingen)...

Volgende week beginnen wij les te geven, al weten we nog geen thema's, onderwerpen,... Want op dit eigenste moment is er een vergadering over deze zaken en stellen alle profes hun jaarplanning op. Iets waarbij wij niet echt welkom waren, zo bleek.

De teleurstelling over het niveau van het onderwijs in Peru is groot. Maar onze stagiairs blijven niet bij de pakken zitten. De eerste week van april: Nina en Lobke kennen de kinderen nu goed en zijn blij om zelf les te mogen geven. Het thema van hun stage is hoekenwerk en daar gaan ze nu mee aan de slag.

Deze week hebben we in de school van Pillao Matao een partnerwerk rond leren lezen gedaan (peer-tutoring) en we hebben ook een hoekenwerk uitgevoerd. Aangezien Nina nog steeds met haar gips rondhuppelt, hebben we aan Kato, een andere vrijwilligster van Chico Latino, gevraagd of zij ons kon helpen bij het begeleiden van het hoekenwerk. Kato wilde ons meteen helpen. Zelf studeert ze ook voor leraar in het lager onderwijs in Aalst.

Voor ons hoekenwerk werkten we zes hoeken uit. Enkele hoeken gingen zeer vlot, andere hoeken waren voor de leerlingen wat te moeilijk. Een voorbeeld van een hoek die te moeilijk was, was: de eerste letter van hun naam omvormen tot een dier. We hadden enkele

foto's bij deze hoek klaargelegd waar dieren opstonden in de vorm van een letter, maar deze opdracht lukte bij de meeste kinderen niet. Verder was er een leeshoek die begeleid werd door Kato, een schrijfdanshoek die begeleid werd door Nina, een rijmhoek en een 'kraak de code'-hoek, waarbij de leerlingen moesten leren werken met de woordenlijst die we gemaakt hadden. Lobke liep van de ene hoek naar de andere om de kinderen te helpen. We hadden ook opdrachtenkaartjes gemaakt voor de leerlingen die al konden lezen (we hadden ervoor gezorgd dat er in elk groepje een lezer zat), maar zelfs de lezers deden geen enkele moeite om de opdracht te lezen. Dit maakte het vooral voor Lobke heel moeilijk om de hoeken te begeleiden. Uiteindelijk kunnen we het de kinderen niet kwalijk nemen dat ze de opdrachtenkaarten niet lazen. De meeste kunnen nog niet lezen en geen enkele leerling was het gewoon om in hoeken te werken... Ook al was er in een interview met de leraren uit de school iets anders gezegd. Uiteindelijk hebben de kinderen in de meeste hoeken hun taak goed uitgevoerd. Daar waren we blij mee. Het eerste Peruaanse hoekenwerk was een feit!

Op donderdag hebben we Engelse les gegeven in de school van Puscarpampa. Dit doen we samen met de andere vrijwilligster Indie. Tijdens onze inleiding spraken we nog Spaans. De inleiding ging over het Spaans en het Engels in de wereld. De kinderen ontdekten tijdens deze inleiding dat als ze Spaans en Engels kunnen spreken, ze zich kunnen redden in het grootste deel van de wereld. Verder spraken we enkel Engels. Dit natuurlijk met een sterke non-verbale ondersteuning. In het derde en vierde leerjaar hebben we de kinderen zichzelf leren voorstellen in het Engels. De meeste leerlingen hadden het moeilijk bij het zeggen van: 'I Am'. De meesten zeiden: 'I en'. Door herhaling en verbetering kon iedereen zichzelf op het einde van de les voorstellen. In het vijfde en zesde leerjaar hebben we ook rond hetzelfde thema gewerkt, maar aangezien we in vijf en zes twee lessen hadden, hebben we ook nog rond het thema 'fruit en groenten' gewerkt. Op het einde van de les konden de meeste kinderen enkele stukken fruit en groenten opsommen, maar soms bleef het moeilijk om bepaalde woorden uit te spreken en te onthouden. Bij deze lessen hebben we zoveel mogelijk transparante woorden proberen te gebruiken (Dit zijn woorden waarbij de uitspraak ongeveer hetzelfde is in het Spaans en het Engels, bv.: a mango / un mango). Maar omdat het Spaans en het Engels enorm verschillen, hebben we dit niet altijd kunnen doen. Met de methodiek van Patrice (lerares Frans aan de Artesis Hogeschool) in ons achterhoofd hebben we al een hele planning uitgewerkt voor de laatste maand in Puscarpampa!

Conclusie: Een geslaagde week in Puscarpampa. In Pillao Matao moeten we zoeken naar een manier zodat iedereen (individueel en in groep) kan werken in hoeken. Het is moeilijk om opdrachten te vinden voor kinderen die amper kunnen lezen, maar toch al een leeftijd hebben van 9 jaar. Deze kinderen zouden al moeten kunnen lezen, maar kunnen het niet en zijn ook geen kleuters meer...

En wat in België?

Drie nieuwe vrijwilligers zijn zich aan het voorbereiden om deze zomer in Cusco aan de slag te gaan. Het echtpaar Lies en Werner uit Gent en Soraya uit Boom.

Lies en Werner willen zich voor langere tijd engageren in Chico Latino en organiseren een benefietfuif! Het **jaarlijkse Chico Latinofeest in Edegem** is gepland op **zaterdag 21 september** vanaf 14uur.

Benefietfuif van Lies en Werner voor Chico Latino

Vrijdag 24 mei vanaf 20u in de Vierde Zaal - Driebeekstraat 2 - 9050 Gentbrugge inkom gratis

Wij gaan deze zomer tijdens de schoolvakantie 8 weken naar Peru, Cuzco, om als vrijwilliger te werken in het project Chico Latino. Chico Latino wil meehelpen om de indianenkinderen in de bergdorpen rond Cuzco een toekomst met perspectief te geven. Het project werkt met kinderen tot 14 jaar en houdt rekening met de sociaal-economische context van de kinderen en de gezinnen waarin ze opgroeien. Deze totaal-aanpak sprak ons sterk aan in onze zoektocht naar mogelijke projecten.

De huiswerkklassen na de schooluren vormen de kapstok van Chico Latino. Hier wordt naast het verwerken van de schoolleerstof heel veel aandacht besteed aan het emotionele welbevinden van de kinderen: zelfvertrouwen, een positief zelfbeeld, zelfstandigheid, durven dromen van een betere toekomst, probleemoplossend denken. Geen sinecure in een samenleving waarin kinderen verwacht worden na de schooluren (meer dan) een handje toe te steken om het gezinsinkomen aan te vullen door op het veld te werken, dieren te hoeden of een graantje mee te pikken in de toeristische carroussel van Cuzco als schoenenpoetser, sigarettenverkoper, ...

Ondertussen maakten we kennis met enkele bezielers van het project in België en in Cuzco en hebben we een groot vertrouwen in hun engagement en de duurzaamheid van het project. We kijken uit naar de samenwerking.

Jullie begrijpen wellicht dat er op 3400 m hoogte in de bergen bij en rond Cuzco geen lamaatje staat dat geld kakt om dit project draaiende te houden. Daarom willen we niet met lege handen in Cuzco aankomen en organiseren we een solidariteitsavond op 24 mei 2013. We zouden het bijzonder fijn vinden mochten jullie samen met ons en een heel pak anderen komen fuiven en dansen ten voordele van het project én uiteraard om er een plezierige avond van te maken.

Wij garanderen jullie:

- een leuke avond onder fijne mensen met goeie multi-generatie-muziek waar je lekker kan swingen
- een korte uitleg over het project

Groetjes van Lies en Werner